

YÖK akademik yetersizlikleri özerklik kapsamı dışında değerlendirmeye almalıdır

Bu yazı; menfi değerle işleyen süreç içinden birçok olumlu sonuçlar çıkarılabilecek **örnek olay**ları havidir. Bilindiği gibi örnek olayların gerçek ve yaşanmış olması gerekmez. **YÖK**'le, Eğitim-öğretimle ilgili olması tartışılabilirken unsurları içermesi ve işimize yaraması yeterlidir.

Üniversitede kendi eksikliklerini başkalarının emeğinden çalarak geçinenlerden tutun da, başkalarının görüşünü kendi görüşleriymiş gibi sunanlar, üste eğilip-bükülen astı ezenler, üniversiteyi bir geçim kapısı olarak algılayanlar, ölçme ve değerlendirmeyi bilip uygulamayanlar veya hiç bilmeyenler, şekilciler, her devrin adamı olanlar, okumadan yazanlar ve araştırmadan gezenler akademik yetersizliğin ayak sesleridir. Bu sesi duymayanlar yapılacak her çalışma ve reformun zemininin kaygan ve aşınmış olduğunu ilerde göreceklerdir. Büyük olasılıkla; 27 Mayısçılar, 12 Martçılar, 12 Eylülcüler, 28 Şubatçılar üniversite bağlamında değerlendirmeye çalıştığımız bu kaynaklardan destek almışlardır.

Akademik yetersizliği sembolik ve kolay anlaşılır bir şekilde özetledik. Şimdi gruplandırarak konuyu biraz daha açalım.

İntihalciler,

Bunlar bilime yenilik getiremedikleri, mevcut bir konu, alan, kavram, olgu veya kuramları geliştiremedikleri, yeterli alan araştırması ve özgün çalışmalar yapamadıkları için, kendi eksikliklerini başkalarının emeğinden çalarak gidermeyi deneyen sözde akademisyenlerdir. Bu konuda çürükleri ayıklamak için yansız, etkili ve yaygın araştırmalara gereksinim vardır.

İntihalcileri çok da yadırgamamak gerekir. "Oğlum Hıdır, yapabileceği budur" Anadolu'da yaygın tanı kriteridir. Adam önce 15-45 günde bir önlisans diploması tedarik eder, devamını devlet olarak (Bakanlık, bağlı kuruluşlar, çok çeşitli kamu kurum ve kuruluşları) biz getirip lisans diploması veririz... Adam daha durur mu? Tutabilene aşkolsun... bir yolunu bulur önce yüksek lisans, sonra da yalvarıp-yakarıp aman hocam "bu işler yarım kalmasın" dediği hatırlı, ilgiye muhtaç istismara açık, yaşlı hocaların yakasına yapışır. Kimbili belki biraz ev ve kişisel ihtiyaçlara yönelik etkinlikler de söz konusu olabilir. Baston temini, helva mercimek, kuru fasulye ve nohut da cabası. Bu insanoğlu yükseldikçe yükselir, yüceldikçe yücelir. Ama öyle bir nokta ya da aşama vardır ki özgerçekleştirimden sapma oldu mu, işte o zaman geriye doğru sayım başlar. Anadolu somunun bedava olanı bile daha çok keyif verir onlara.

Bu durumlara düşmüş veya düşürülmüş olanları,

Akademisyen olarak tanımlasan, değil.

Sanatçı desen değil.

Özgürlükçü, özerkliği içselleştirmiş, democrat insan desen, değil.

Alan araştırmacısı desen, o da ne demek?

Laboratuvara girmese de olur.

Ne kaldı geriye?

Biraz Yabancı dil bilen,
Görece Alan hakimiyeti olan,
Nadiren bulunan elemanlar.

Bu kategorideki çalışanlar entellektüel birikimi yeterli öğrencileri ödev, seminer, sunu adı altında sonuna kadar çalıştırır. Öğrencilere göz açmak, analiz yapmak ve değerlendirmelerde bulunmak dahi yasaktır. İşe yarar çalışmalar bu alimler tarafından önce iç edilir yani içselleştirilir. Sonra da kendi malı gibi dışsallaştırılarak dışa vurum süreci başlatılır. Gerisi malum. Makale, kitap, proje v.b.

Bütün bunlardan zarar görmeksizin salimen yola devam edilebiliyorsa “ne bulursan iç et” ilkesi doğrultusunda her an yeni hamleler yapılabilirler. Bu yola girmiş olanların önce tespitinin yapılması gerekir. Sonra da olası hamleleri engellenmelidir. Bu kategorideki insanların LES, ALES, KPDS, ÜDS, LGS,LYS gibi ÖSYM tarafından yapılan nesnel, geçerliği ve güvenilirliği yüksek sınavlarda görevlendirilmesinin ülke geleceğinin karartılması anlamına geldiği bilinmelidir.

Bu konuda ÖSYM'nin kurumsal, akademik veya ölçme değerlendirme açısından görünür eleştirilebilecek yönleri bulunmamaktadır. Böyle olsaydı, üniversiteler içünden çıkılmaz sorun yumağı haline gelirdi.

Başkalarının yeni görüş ve çalışmalarını kendine aitmiş izlenimi vererek akademik statü elde etmeye çalışanlar / konuları eğip bükenler,

Öğrencilere yaptırdıkları ödevleri kendi bilimsel eserleri gibi takdim edebilirler,

Filolojiden mezun olsalar bile yabancı dil barajlarını geçemeyebilirler. Gizliden gizli dil bilenlere büyük hayranlık beslerler.

Çevreye ve öğrencilerine kendilerinin her daim üst makamlara yükselebilecekleri izlenimi vermeye çalışırlar,

Kendilerinin devlet ve toplum için vazgeçilmez olduğu savına önce kendilerini, sonra da bürokrasinin tepe noktalarını ve siyasetçileri inandırarak akademik bilgi, inisiyatif ve ileri görüş gerektiren makamlarda (2547/38) görev almayı başarırlar. Buna rağmen;

Bakanlıklar, bağlı kuruluşlar ve hatta yerel yönetimlerde başarılı olduklarına dair makro hatta mikro düzeyde müspet örnekler gözlenemez.

Üste eğilip astı sömürenler, akademik astlarını ezenler ve üniversiteyi geçim kapısı olarak görenler,

Bunlar her dönem geçim sıkıntısından bahsederek, kitap, teksir veya ders notu satarlar. Kendi kitapları varsa kendi kitaplarını (ki , çoğu kez bu kitaplar öğrenci araştırma ve çalışmalarının ürünüdür) satarlar. Yoksa bir yayınevi veya yazar meslektaşlarıyla anlaşarak onun kitabını satarlar. Gözden ve konrolden uzak iseler korsan ders notu, kitap ne bulursan onu sat prensibinden hareketle onları satarlar.

Maaş, ders ücreti, görev tazminatları arttırılsa bile bu artışı akademik amaçlar dışında kullanırlar. Mesela ivedilikle evi yoksa ev alır, varsa gider daha iyisini alır. Aynı yöntemi otomobili için de uygular.

Akademik astlara ve öğrencilere biz büyüklerimize / üste karşı çok saygılıydık, bizim zamanımızda böyle miydi? Saviyla akademik astları her fırsatta sindirme cihetine giderler.

Toplumsal hayatta; günübirlik kazanan insanlar gibi tasarruf odaklı bir ekonomik anlayışa sahiptirler. Tıpkı babam sağolsun diyenler gibi. Bunlar da rektör sağolsun, dekan sağolsun veya ben sağolayım anlayışına yani kıt kanaat geçinenlerin ekonomik anlayışlarına ilişkin sinyalleri verirler. Sinema ve tiyatroya gitmezler. Allah korusun kütüphanelerdeki bütün kitaplar bir gecede yakılsa, bunların haberi öğrencilerin verdiği haberle eř zamanlı olur.

Herşeyi istismar etme eğilimindedirler ; çocukları için sünnet düğünlerini, genç yetişkin evlatları için de evlilik törenlerini sağır sultana bile duyururlar ve hediye, çok geniş katılımlı bir şölen hayal ederler. Bilimde eremedikleri muratlarının kerevetine burada ulaşmak isterler. Bu nedenle öğrenciler bile ağrılıdır, merasimlere. Burs ve kredi paralarıyla, aileden temin ettikleri harlıklarla pek ala hediye alabilirler... Geriye bu kadrolar için övünmek kalır... Ne dğnd be... Ne hatırnaz insanmışım be... gibi.

Bize de hep dvnmek kalır nedense?

Eğitim- ğretimde lme ve Değerlendirme ilkelerini bilip uygulamayanlar veya hiç bilmeyenler,

Performansı düşük akademisyenler; öğrencilere, velilere, topluma ve hatta bazı meslektaşlarına karşı önyargılıdır. Mesela bir ğrenci şekli veya kimliği tarif edilerek bu tür öğrencilerin başarılı olamayacağı ve hatta başarılı olsalar bile not vermeyeceklerini ifade edebilirler. Bunlar cesur ve dürüst olanlarıdır. Bir de cesur ve dürüst olmadığı için bu uygulamayı gizli gizli gerçekleştiren zavallılar vardır. Onlar da bu grupta yer almaktadırlar.

lme ve değerlendirme ilkelerini bilmeyen ve uygulamayan akademisyenler ağır kusurludur. Ancak bilmemeleri mazeret sayılabilir. Bu gruptaki akademisyenler derslerdeki başarısızlık oranlarının yüksekliliği ile övünürler. Öğrencilerin yarıdan fazlasının başarısız olması öğretmenin okulda öğretme stratejilerini doğru uygulayamadığını ve esasen kendisinin başarısız olduğunu gösterir. Bu sorun YK tarafından tez elden çözülmeli, bu eksiklik eğitimle veya ek sertifika programları ile giderilmelidir. lme ve değerlendirme açısından üniversitelerde ortak uygulama ve anlayış oluşturulmalıdır.

şekilciler,

Aykırı görüş serdetmeyi gizli kapılar ardında yaparlar ve gerektiğinde de bu görüşlerini kolayca inkar ederler,

Çoğu doğrudan lisans programlarına girememeştir. Yatay ya da dikey geçişle, bakanlıklarla üniversitelerin çalışanları için yaptıkları lisans tamamlama protokolleriyle açılan programları bitirmiş olma olasılıkları yüksektir.

Akademik kadrolara imkan bulduklarında haklı olarak kendileri gibi niteliksiz, kişiliksiz ve yetersiz insanları alırlar, gelecekte de insan kaynakları bağlamında bir fasit daire oluşur.

Mesaiye çok bağlıdırlar, tatil günleri fakültede, bölümde, anabilim dalında in cin top atarken onları bulabilirsiniz. Her vesileyle mesaiyi hiç aksatmadıklarından bahisle övünürler. Buna rağmen özgün, niversiteye ve topluma yararlı bilimsel çalışmalar gündeme gelince susarlar.

Bu kategoridekiler diğer akademisyenleri mesaiye bağlı olmamakla eleştirirler. Onların en önemli sermayeleri mesaiye bağlılıklarını belgeli olarak kanıtlamış olmalarıdır. Bunların ellerinden işe devamdan başka da işe gelmez.

Her devrin adamı olanlar

Üniversiteyi iktidara bağlı bir politik alan olarak algırlarlar.

Konuştukları zaman yalan söyleme olasılıkları vardır,

Giyim-kusamlarına dikkat ettikleri izlenimi verirler. Ayakkabılarını belli aralıklarla başkalarına boyatmak yerine kendi çantalarında taşıdıkları bez veya kumaş parçasıyla parlatmaya çalışırlar.

Genelde memur gibi giyinirler, (Giyime özen gösterirler)

Tipik sıradan, örgüt üyesi davranışı ve anlayışı sergilerler,

Taklitcidirler (bu özelliklerini saklamak için özel çaba gösterirler),

Ümit, hayal ve projeleri yoktur varmış gibi gösterirler. Tehlike halinde bir donukluk, ya da küntlük hali gözlenebilir.

Özetle her devrin adamı olmaya ve bu izlenimi vermeye çalışırlar. Mesela iktidardaki siyasi partiye yakın oldukları izlenimi verip bunu kanıtlamaya çalışabilirler.

Okumadan yazanlar, araştırmadan gezenler,

Kimi akademik kadrolar genelde kitap okumazlar. Yazdıkları zaman da suya sabuna, mala davara zarar vermeyen, yazılsa da olur, yazılmasa da... türünden şeyleri kaleme alabilirler. Bir şablon etrafında dönerek yazar ve yazdıklarını sanırlar. Okuyan tatmin olmaz, öğrenci tatmin olmaz, konular da bilinçli olarak kimi hassasiyetler içerecek başlıklar altında seçildiğinden kimse de ses çıkarmak istemez.

Bunlar kampüse girseler, bölüme girmezler. Bölüme girseler anabilim dalına girmezler. Anabilim dalına girseler bilim dalına girmezler. Bilim dalına girse konu alanına girmez. Konuya girse esasa giremez, Ayrıntıya hakim olsa bu hale düşmez. Özetle tabloya hakim unsur kolayı yeğlemektir. Oysa en zor iş; konu alanına hakimiyet sağlamadan sınıfa girmek; öğrenmeden, giriş-analiz-sentez ve değerlendirme yapmak yani sonuç almaya çalışmaktır.

Gezi-gözlem-araştırma ve inceleme bunlar için prosedüre ilişkin birer kavramsal araçtır. Amaca uygun program geliştirme, gezi-gözlem ve incelemeleri alana, konuya ve sınıfa aktarma bakımından da yetersizlik hali mevcuttur. Biçimsel olarak hazır formatların veya programların amaca uygun bir şekilde içini doldurmaya dahi üşenebilirler.

Bunlar başkalarının yurtiçi ve yurt dışı gezileri, alan araştırma sonuçlarını, yeni yöntem ve tekniklerini anlayabildikleri kadarıyla öğrencilere ve meslektaşlarına aktararak sükse yapmaya çalışırlar. Bir eser, konu, alan, yerleşim birimi, kişi, bitki, hayvan veya herhangi bir sistemi incelerken esasa inmek istemezler. Halbuki esas; toplumsal hayatta, ekonomik hayatta, hukukta her zaman her yerde önemlidir.

Akademik hayatlarında lisansüstü düzeyde yeter sayıda tez yönetmemiş, yayın açısından yetersiz, kendilerini yazılı ve sözlü olarak ifade edebilme yetisi gelişmemiş kimi insanlar ; üst düzey yönetici olduklarında enstitü müdürlüklerine, araştırma merkezlerine ve diğer akademik birimlere kendilerini destekleyen akademisyenleri getirmektedirler. Hatta ana işlevi lisans üstü düzeyde tez yönetmek olan enstitülere tez yönetmemiş hatta tezsiz birini müdür veya müdür yardımcısı olarak atayabilmektedirler. Bunları yazarken ve okurken etkilenip üzülmemek mümkün değildir. Bu noktada konuyla ilgili bir anekdot üzerinde kısaca duralım.

Muhtaç ve okur-yazar olmayan bir Anadolu Köylüsü Kaymakamlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu'ndan "sosyal yardım" alabilmek için dilekçe yazdırmak üzere "arzuhalci" ye gider. Arzuhalci dilekçe karşılığı canını acıtacak kadar para talep eder. Dilekçeyi alıp kaymakamlığa giderken bu kadar para verdim, dönüp bir okutayım,

bakalım neler yazmış? Der. Arzuhalciden dilekçeyi okuyuvermesini talep edince Arzuhalcı, gereğinden fazla titizlik göstererek ve köylünün söz varlığı hazinesinin duvarlarını delerek yüksek sesle okumaya başlar. Daha arzuhalin ortalarına gelmeden köylü ağlayarak okumayı kesmesini ister. Arzuhalcı “ne oldu, amca neden ağlıyorsun? Deyince köylü;

- Ben ne hallere düşmüşümden haberim yokmuş, Ben ağlamayayım da kimler ağlasın?” cevabını vermiş. Biz de hayatımızı verdiğimiz akademik-idari hayatı alandan ayrıldıktan sonra anlatmaya başladık.

Konu alanında yer aldığı belirlenen kişilerin basit idari önlemlerle re’sen emekli edilmesi bile on yıllardır bilinen ama sürüncemede kalan **akademik yetersizlik** sorununun büyük bir kısmını çözer. Aksi halde çok sayıda yeni kurulan üniversitelere de bu sorunun sirayet etme ihtimali artmaktadır.

Yeni YÖK; bakanlıklara bağlı eski yüksekokullardan, eski akademilerden, eski üniversitelerden ve hatta eski YÖK’ten kalan akademik yetersizlik sorunlarıyla birlikte yaşamak zorunda değildir.

Sonuçta ne diyelim. Ağlamaya değmez kısa hayat. Tek istisnası var : **Akademik hayat ; dövünerek bile olsa ağlamaya ve mücadele etmeye değer.** Bu örnekleri irdelerken; öğrenme hürriyeti, öğretme hürriyeti, akademik özgürlük, idealizm, gençlik, ailelerdeki namütenahi beklentiler ve üniversitenin çözemediği kendi sorunları nedeniyle YÖK’e karşı ileride oluşabilecek yeni hoşnutsuzlukları dikkate almak gerekir.

7 Mart 2012 Milliyet

<http://blog.milliyet.com.tr/yok-akademik-yetersizlikleri-ozerklik-kapsami-disinda-degerlendirmeye-almalıdır/Blog/?BlogNo=352495>